

KARDAŞLIK

KÜLTÜR EDEBİYAT DERGİSİ

YIL 41 SAYI 207 HAZİRAN 2004

***Türkmen Kardeşlik ocağı genel merkez
adına sahibi Av. Dr.Aydın Halit Kadır***

İçindekiler:

- 1. Büyük utku anısını kutladık Kasım Sarıkahya***
- 2. Talihsiz kerkük Hürşit Kazım Beyatlı***
- 3. Irak Türkmenleri Milli büyük kongre sonuçları***
- 4. Türkmen Ağız ile Anadolu ağızlarının karşılaştırılması
üzerine bir deneme..... Prof. Dr.Çoban Uluhan***
***Irakta Türk musiki tarihine kısabir bakış...Dr.Mahir
Nakip***
***Kerküklü şeyh Rıza ve türk hiciv edebiyatı... M.
KAYACI***
Damla damla Göl olur..... Adnan Sarıkahya
- 8.. Olay Türkülerinin doğuşu ve yayılışı üzerine bazı
düşünceler.... Dr. Suphi Saatçı***
Hikaye Nusret Merden
Genç Edebiyatçılar dosyası.... Rıyaz Demirci
Türkmeneli toplum ve kültür bülteni...

KARDAŞLIK

***Baş Yazar
Dr. Çoban Uluhan***

***Yazı işleri sekreteri
Kasım Sarıkahya***

***Yazı Kurulu
Doç.Dr.Mehmet Ömer
Kazancı
Dr.Sabah Abdullah
Kerküklü***

***Temsilciler
Kerkük
Behcet Gamgin
Aydın Kerkük***

***Tuzhurmatu
Adnan Asafoğlu***

***Telafer
Rıza Çolakoğlu***

***TÜRKMEN KARDAŞLIK OCAĞI GENEL
MERKEZ – MUSTANSIRIYA SEMTİ –
BAĞDAT - IRAK***

***Fiyatı
500 dinar
yurt dışı
2\$ + posta ücreti***

Türkmenelin'de

BÜYÜK UTKU ANISINI KUTLADIK

kasım Sarıkahya

Geçen 24 Nisan tarihine rastlayan Irak Türkmen Cephesinin doğuşunu yüreklerimizden fıskıran coşku ve sevinçle kutladık... Bu gün Irak Türklerinin tarihinde unutulmaz bir anı ... aynı zamanda açık ve serbestçe siyasi devinime başlamakta özgü bir anlamı vardır.

Kuzey Irakta güvenli bölgenin kurulmasından beri Türkmenler Erbil, Zahu ve Suleymaniye illerinde siyasi faaliyetlerine başladılar.Türkmen Milli Partisi, Türkmeneli partisi Türkmen bağımsızlar hareketi ve Türkmen islami partisi siyasi çalışma faaliyetlerini hızlandırmışlar.

Türkmen siyasi kuruluşları ortak stratjiler belir terek ve onun doğrultusunda hareket amacıyla bir kualisyona girerek 24 Nisan 1995 tarihinde Erbil'de Türkmen Cephesinin doğuşunda duyurdular.Böylece Türkmen Cephesi özgür IRAK Oprasyonuyla birlikte milli çalışmalarına başlayarak Türkmeneli baş şehri Kerkük yanında Musul , selahattin , Diyala , Bağdat ve Kutta kollarını açtı ve örgütlenmeye geçti.Siyasi , kültürel ve toplumsal faaliyetlere öncülük kazandırdı. Irak Türklerinin temsilciliğini yapan Tükmen Cephesi Türkmen milli Hareketin öncüsü olarak Irak Türklerini kısa bir sürede çatısı altında birleştirmeyi başardı.

Irak Türkeleri çağlar boyunca bu ülkede uygarlığın gelişmesine ve medeniyetine kökleşmesinde büyük katkılar geçmiş eşitlik ve adalet temlinde tüm insanlara aynı gözle bakmıştır.Bu ülke topraklarında (6) altı büyük devlet kuran umlu Türk halkı yinede yönetimi elinde tutmak gücüne sahiptir.Birinci dünya savaşından sonra uluslararası alanda meydana gelen boşluklarda sümürgeciler yeraltı kaynağınca zengin olan orta doğu bölgesini egemenlikleri altına almayı göze

aldılar,bölge ülkeleri arasında Irak odak noktası durumuna geldi, başta ingiltere olmak üzere Avrupa ülkelerinin gözleri bölgeye dikildi ,böylece bölge sümürgeleri halinde küçük devletlere bölündü ,siyasi sistemlerde ona göre kuruldu.

Irak , İngiliz yönetimine girince bu yönetimin ilk işi Türkmenleri yönetim ve siyasi alandan uzaklaştırdığı gibi halklar arasında ayırmacılık politikasını izledi, bunun ardı sıra Irak yönetimi başına gelenler hep aynı politikayı izlediler.Bataklığa gömülen baas rejimi ve onun alçak lideri'de Irak Türklerine karşı güttüğü politika insanlık tarihinde görülmemiştir .Anayasal ve doğal hakları çiğnemekle kalmadı bir düşman olarak Türk kimliğini öldürmeyi, tutuklama öldürme, göçe zorlama yanında Asimilasyon politikasını uygulamaktan geri kalmadı.Ancak Irak Türkleri varlıklarını, benliklerini her ne pahasına olursa olsun korudular.... Dillerini , kimliklerini, Kültürlerini unutmadılar gizlice milli mücadelelerini her türlü işkence altında sürdürdüler...temelsiz ilkesiz ve insalık ilkelerinden yoksun baas rejimi tarihin karanlık çöplüğüne gömüldü.

Türkmen Milleti kaldı ve yaşadı kök sürdü gizli mücadeleden açık mücadeleye geçti , özgür Irakta Anayasal ve doğal haklarımızı elde etmek için Türkmen Cephesi bayrağı kavgam savaşımını özveriyleveriyor ve insanca yaşamayı pernsip olarak göze almış bulunuyoruz. Türkmen Cephesinin bayrağı altında birleşmek ve beraberlik içinde olmak gücümüze güç katacak. Ulusumuz yarınlara doğru mutlu yaşayacak.

Talihsiz

Kerkük

Hurşit Kazım Beyatlı

Kerkük orta çağların metin kalelerinden biri olarak bilindiği gibi , Bağdat – Musul ve Bağdat – Tebrizticaret yolları üzerindeki güvenli bir şehir olarak tanınmıştır. Kerkük ve Musul bölgesi (900) dokuz yüzyıllardan beri Türklerin hakim olduğu bölgedir. Türkmenler ise onlardan daha önce (694) yılından beri buraya yerleşmişler ve onları Anadoluya geçip orada yerleşmelerine yardım etmişlerdir.

Kerkük 1517 yılında sultan selim döneminde Osmanlı idaresine geçmeden önce Türkmenlerin elinde bulunmuştur. (Gök yurt) diye adlandırılmıştır , ve resmi kayıtlara böyle geçmiştir.

Kerkük Emaviler ve Abbasiler dönemlerinde küçük bir yerleşim yeri olup henüz önem kazanmamış durumda idi. Kerkük Türk ve islam tarihine girmiş .Samara şehrinin kuruluşu ve şehrin çevresine Türk illerinden getirilen Türk askerinin yerleştirilmeleri ile başlar . Halifa (Al-mutasım) tarafından çeşitli Türk illerinden bölgeye getirilen Türklerden (16000)yüzaltmış bin

kadar atının karyına yerleştirilmiş olduğuarastırmalar sonucuda anlaşılmış bulunmaktadır. Şu halde Kerkük'te Türk tarihinin başlangıcı Halifa Al-Mutasım dönemine Hicri üçüncü yüz yılın başlarına kadar götürmek mümkün olmaktadır.

Kerkükçevresine Türkmenlerin yerleşmeleri Buveyhiler döneminde devam etmiştir. Ondan sonra bir süre acemlerin eline geçmiş ise de Suleyman kanununun Irak seferi (1534

acemlerin eline geçmiş ise de Suleyman kanununun Irak seferi (1534)de Bağdatın Fethi ile kesin olarak Osmanlı Türk hakimiyetine girdi ve birinci dünya savaşının sonuna kadar Türklerin elinde kalmıştır. Böylece (200) yıl boyunca gerek abbasiler ve gerek büveyhler tarafından kuzey Irak'a yerleştirilen Türklerin gittikçe milli bir öge haline geldikleri , bu Türklere verilen Irak oğuzları adından anlaşılmaktadır. İşte bu Irak oğuzlarıdır ki

(mezopotamya)ya yerleştikten sonra egemenlikleri tüm bölgeye yayılmış ve oldukları yerlerde tarih boyunca bir çok devletler kurmuşlar bunlara olan önemli olanları Selçuklu devleti ve ilhanlı devleti kara koyunlu ve Akkoyunlu devletleri ve safavi devleti son olarakta Musul , Erbil ve Kerkük te kurulan Atabeğ Emirlikleridir.

(16) cı yüz yılın başlarında Kerküğe uğrayan Seyyahlar burasını büyük bir hayranlıkla anmaktadırlar. Şehir güzel olmakla beraber bakımsız olduğunu kerpiçten yapılmış kalesiyle önemli bir savunma yeri olduğunu Şehrin iskan Sahasının Hasa çainin doğusunda olduğunu ancak bu tarihte bir çok mahallenin harap olduğunu yazmaktadırlar.

Telafardan Musula ve Kerkük ten Bağdat yolu boyunca büyük zap vadisine kadar alanda Türkmenlerin emniyet içinde yaşadıkları ve bunların oldukça düzgün bir Türkçekullandıklarını Kürtler ise Türkmenlerin doğusunda aşiretler halinde yaşadıklarını anlatırlar. Kerkük kalesinin tarihine gelince çok eski çağlara uzanır , eski Kerkük halkı surla çevirilmiş olan tarihi kale'de ikamet etmişlerdir. Katip çelebi Kerkük'ü şöyle tanıtır: tepeler

içinde düz bir yerde kurulan tapraktan bir kaledir. Şehir sur içinde dir arasında su geçer. Yakut Al-Hamavi şöyle yazar : Kerkük Dakuk ile Erbil arasında yüksek bir tepe üzerinde müstehkem bir kalededir. (1835) yılında Kerkük eyaletinin sınırları daraltılmış Dakuk , Kifriye Çamçal ilçelerinden meydana geldiğini oldukça küçük bir valilik haline gelmiştir. Şehir(1845) te Hasa çayı üzerinde Köprü yapıldıktan sonra Arafa hızasında genişlemiş ve nüfusu çoğalmaya başlamış ve böylece şehrinde (19)cu yüz yılın sonlarına doğru (36) cami ve mescit (7) medrese,(15) tekye, (12) Han ,(1282) dükkan, (8) Hamam , (1) rüştiye okulu (18) ilk okul, (3) kilise ve (1) yahudi kilise3si vardı.

Kerkük bir yandan coğrafi mevkinin önemi ve diğer yandan Osmanlı imparatorluğu döneminde ve (16) cı yüz yılın sonunda petrol Ham maddesinin ortaya çıkışı Sümürgeci devletlerin gözlerini buraya çevirmiş ve birinci dünya savaşı ile birlikte ingiltere tarafından işgal edilmiş ve 28 / 10 / 1918 de Türk ordusu son olarak Kerkük'ü boşaltmak ve Altun Köprüyüye çekilmek zorunda kalmıştır. Kerkük ve Musul Türkiye cumhuriyetinden koparılmasından sonra orada öztürk olarak nüfusları (2,5-3) milyonu bulan Türkmenler

kalmıştır.Bunların yaşadığı semtler hala Türkmen adları taşımakta ve yaşayan ailelerde halaeskiden olduğu gibi Türkmen adları taşımaktadır. Osmanlı idaresinden ayrılan Türkmenlerin kaderi Lozan sözleşmesi gereğince Türkmen bölgelerinde

yapılmasıkaraştırılan Refarandom

Kararlandırılacaktı ve zaman bütün Irakın ingiliz işgal kuvvetleri kontroli altında olduğundan Refarandom un geleceğinde ingilizlerin iradesine terk edilmiş ve ingilizler de gelecekte görülebilecek bir Türk korkusu ihtimalını göze alarak Türkmenleri munasebette her bakımdan sıkıştırmışlar gelişmelerine ve ilerlemelerine engel olmuşlar. Refarandom sırasında bile Türkmenlerin bir çok ileri gelenlerini çok uzak yerlere uzaklaştırmışlardır.Ancak Türkiye Cumhuriyeti çeşitli zorluklar altında Lozan sözleşmesi gereğine 12/06/1926 tarihinde Kerkük üzerindeki haklarından vaz geçmek zorunda kaldı. Bundan sonra Kerkük Irakın bir ili olarak siyasi ve ekonomik faaliyetlerde faal bir rol oynamıştır.

Artık (1920) de Kerkük belediye meclisi kurulmuş piryadılı Abdurrahman efendi ilk belediye başkanı olmuştur . İngiliz işgal hükümeti Kerkükten Türk çoğunluğunu Zayıflatmak

in etraftan Kürt ve Asur göçmenler getirip Şehirde yerleştirmelerine imkan sağlamış ve diğer taraftan İngilterenin desteğiyle Iraka hakim olan Haşimi hanedanını'da Kerkük te tutunabilmeleri in bölgeye Arap göçmenler yerleştirmek yolunu tutmuşlardır. Bundan başka Türk Asıllı memurların Kerkük dışında tayinleri ve alıştırılma , Arap ve Kürt asıllı memurların ve polislerin ise Kerkük ininde Türk oğunluk Zayıflatılmış ve tahminlere göre %48 dşrlmştir. Blece Türklük

Őuurunu Zayıflatmak in (930- 1931) ders yılında Kerkük Şehri merkezi dışındaki okullarda Türkçe eğitim yasaklanmış ve mahkemelerde Türkçe kullanılması yasaklanmış ve Kerkük dahilindeki okullarda Türkçe dilinin yabancı bir dil gibi haftada bir saata indirilmış ve buda (1937) yılında kaldırılmıştır. Kerkkte çıkmış olan basına gelince (1920) den beri Kerkkte (13) gazete ve dergi çıkmış buların bir bölümü Türkçe ve bir bölümde Türkçe – Arapça olarak yayınlanmıştır . Ancak hepsi Irak hkmetinin baskısı altında 1958 devriminden sonra Irak Türkmenleri varlıklarını yeniden tanıtmayı kabul ettirmeğe başlamışlardı . Radyosu Türkçe bölümü açılmış ve (1960) da Türkmen kardeşlik Ocağı kurulmuş ve yılda kardeşlik dergisi çıkarılmış ve 14/01/1970'te Türkmenlere kültürel haklar tanınmış ve Türkmen okullarında Türkmence Eğitim yapılmasına başlamış ama bu Eğitim çok geçmeden durdurulmuştur. Türkmenler Türkiye cumhuriyetinden ayrıldıktan sonra tüm Irak hükümetlerinden her türlü baskılara ve insani olmayan muamelere maruz kalmışlardır. Türkmen halkını yok etmeyi amaçlayan akla ve hayale gelmeyen insani olmayan icraatlara

baş vurulmak kendilerini Araplaştırmak ve millet kayıtlarını ve zorlu ge mecbur etmek , kültürel faaliyetlerini yasaklamak ile kalatıp planlı bir toptan öldürme politikası gereginde (1920) Telafer'de,(1924)de Kerkük, 1947 Kerkük gavur bağın'da , 1959 Kerkük ve 1991de Altunkprde uygulanmış olan kanlı olaylar Türkmenleri yok etmek in merhametsizce girişilen katliamlardır.Kerkük Şehri son yıllarda bir çok yönden derin yaralar almış ve büyük zorluklara katlanmıştır . Kuşkusuz en ağır yarasını kalesinden almıştır.Biz zamanlar mevkinin önemini ve güzelliğinin Őöhretini kalesinden almış olan Kerkük Şehri nasıl olmuşta bugün kalesini bir harabeye evirilmış ve halkı Türkmen oldukları in hepsi birden gezorlanmışlardır.Bunu yapan zalim gye kaleyi müze yapacaktı . Halbuki gerçek amacı ge zorlandığı Türkmen yurttaşların yerlerine Türkmen olmayan kimseler getirilip yerleştirmektir. Bu durumda yalnız kaleye mahsus kalmamış aynı zamanda Kerkkn bir kaç Türkmen mahallesindeki evlerde sahiplerinin ellerinden alınmış Türkmen olmayan kimselere dağıtılmış evlerinin sahipleri ise Türkmen oldukları in evsiz bırakılmışlardır. Talihsiz Kerkke reva görülen bu haksızlıklar bu kadar'da kalmamış , etrafındaki bütün Türkmen köylerinde intikal ederek köylerin tümü zorunlu göçe maruz kalarak yurtlarından uzaklaştırılarak yerlerine Türkmen olmayan kimseler yerleştirilmıştir. Ama inşallah hak sahipleri çok geçmeden haklarına kavuşacak sebepkara yüz karası kalacak.

Türkmen ağızı ile Anadolu ağızlarının karşılaştırması üzerine bir Deneme

Prof. Dr.Çoban Uluhan

İlğam:

Türkmen ağızında kullanılan bu kelime , Türkiye Türkçesinde unutulmuştur . Bugün bu kelimenin yerine Arapçadan alınan “ serap” gelimesi kullanılmaktadır. Yalnız halk ağızında bu kelimenin değişik şekillerine rastlamaktayız:

İlğın : denizli

İlğa: ishaklı , bulvadin , afyun karahisar

İlğır : kadirli , Adana

Lüt: Silifke ve köyleri

İlğır: konya, ilaç ve köyleri Haymana⁽¹⁾

Türkçe sözlükte ise (ilğım ve yılğın, salğım, şeklinde geçmektedir)⁽²⁾

Kamus Türki'de ise “ ilğım, salğım” şekli,inde geçmektedir açıklaması ise şöyledir.sıcak mevsimde buharın çukurca ovalara yaslanıp uzaktan sugibi görünmesi “serap”⁽³⁾

derleme sözlüğü on ikinci cilt S:4660

derleme sözlüğü

beşinci cilt S:2496

Şemsettin Sami, Kamus

Türki S:284

Utmak:

4.Ele almak istediğim diğer kelime ise (utmak) filidir.Bu fiil Türkmen ağızında iki anlamı vardır:

yutmak anlamına gelir .Türkmen ağızının belli başlı aşığıda vermiş olduğumuz örnekler bunu desteklemektedir.

İğit = yiğit

Üskek: yüksek

İlan: yılan

İl: yıl

Üzük: yüzük

Üz: yüz

utmak filinin ikinci anlamı ise “ kazanmaktır” bu fiil en eski yazılı metinlerimizden günümüzekadar gelmiştir⁽¹⁾ bu kelime istanbul ağızında kullanılmaktadır.Anadolu ağızında ise şu şekillerde geçmektedir.

Utmak: oyunda, kumarda kazanmak

Yutmak: oyunda kumarda kazanmak⁽²⁾

Bu fiilden türetilen utuzmak filinede yerinde olur.

Üz : ekiyle türetilen utuzmak fiili Türkmen ağızında yenilmek , kayp etmek anlamına gelir. Bu ekle türetilen daha başka fiillerede Türkmen ağızında rastlanmaktadır.

Tutmağ : tutuzmağ , tutuzdurmak= teslim etmek seçmeden eline tutuzdurur.

Anadolu ağızında ise : uduzmağ , yalnız kumarda yenilemek anlamına gelir (3)

A. dil açar, karahanlı

Türkçesinde üç fiil eki, bilimsel bildiriler 1972. S: 413- 418

Derleme sözlüğü : On birinci cilt S: 4079 – 4862

Aynı cilt S4781

IRAK'TA TÜRK MUSİKİ TARİHİNE KISA BİR BAKIŞ

Dr. Mahir Nakip

1

Irak'ta Türk musikisine ve özellikle Irak Türklerinin musikilerine hangi açıdan yaklaşırsa yaklaşılsın Irak'taki bin yıllık Türk ve Moğol tarihinden , kısa da olsa, söz etmek gerekmektedir.

Irak'ta Türklerin görünmesi Abbasilerin iktidara gelişinden sonra, imparatorlukta Arap olmayan Müslümanlara da çeşitli görevlerin vesileyle başlar. Türkler, İslamı kabul ederek, anayurtlarından sekizinci asrın ikinci yarısında fakat dokuzuncu asırda kalabalık kitleler halinde ;İran'a , Anadolu'ya ve Irak'a yönelmişlerdir.Ancak Türklerin Irak'ta birinci çoğalması Halife El-Mu'tasım'ın zamanına (833-842-M.S) rastlar.Bu Halife tarafından Bağdat'ın kuzeyinde 836 yılında yaptırılan samarra şehrinin yapılışında Türk sanatının ilk tesirlerini görmek mümkündür.:(Kafesoğlu: 792). XI. asrın ortalarında Anadolu'ya tamamıyla müslümanlaşmış olarak akın eden Türler , milli ve dini bir mefkürenin etrafında toplanarak İran , Irak ve Suriye gibi ülkelere de dağılmışlardır.(Öztuna, Türkiye Tarihi, cilt 1:370)

Irak'ta Abbasilerin zayıf düşmesi ve nihayet çökmesiyle Türk ve Moğolların siyasi ve kültürel etkinliklerini daha açık bir şekilde görmek mümkündür. Nitekim Irak'ın kuzeyinde 1118 yılında Sultan Mehmet Tapra'ın ölümü üzerine Irak Selçukları Sultanlığı .(Öztuna,a.g.e3.

cilt 2: 102) .Bunu ,1127-1233 yılları arasında hüküm süren Musul atabeyleri (Zengiler) takip etmiştir.bunun yanı sıra Erbil, Kerkük, Hakkari,Harran, Sincan, Tikrit civarlarında ve 1141-1233 yılları arasında Erbil Atabeyleri (Beğ Tiğınler) saltanat sürmüşlerdir.(Öztuna,a.g.e, cilt:2 107).

O devirde İslamın en büyük kültür merkezi olan Bağdat'ın kronolojisini şöylece sıralamak mümkündür (el.Recep, El Makamül- Iraki: 94)

• 1258 yılında en son Abbasi Halifesi El-Mutasım Billah, Hulagü tarafından öldürülmüş ve şehir Moğolların eline geçmiştir.

• 1358 yılında celayırlı Hasan Bağdat'I zaptetmiştir.

• 1392 yılında Timur şehiri ele geçirmiştir.

• 1394 yılında şehir Celayırlı Ahmet tarafından istilaya uğramıştır.

• 1400 yılında Timur şehri tekrar ele geçirmiştir.

• 1411 yılında Bağdad karakoyunlu'ların eline geçmiştir.

1468 yılında Akkoyunlu uzun Hasan Bağdad'a hakim olmuştur.

1508 yılında ise Şah İsmail Safevi Bağdad'ı Akkoyunlulardan almıştır.

1534 yılında şehir ilk kez Osmanlıların eline geçmiştir.

1622 yılında Şah Abbas, Bağdad'I tekrar Safevi devletine katmıştır.

1638 yılında IV. Murat şehri Safevilerden geri almayı başarmıştır.

1917 yılında da Bağdad İngiliz kumandanı General Mod'un eline geçirmiştir. Osmanlılardan sonra Irak'ın kültürel gelişmesini bir yönden etkileyen Türk devleti, Safeviler olmuştur.Özellikle Irak'taki Türkler arasında şiiğin ve sünniliğin aynı anda yaygın olmasını, bazı Türk

köylerinde Bektaşi tekkelerinin bulunmasını bu noktaya bağlamak mümkündür. Demek oluyor ki Bağdad tam 659 yıl, Irak'ın kuzeyi'de 800 yıl bilfiil Türk hakimiyeti altında kalmıştır.

Doğunun üç büyük milleti olan Türklerin , Arapların ve İranlıların birbirleriyle karşılaşmadan önce kendilerine has bir musikilerinin olduğu kesindir. İslamiyet gelmeden önce Arapların ilkel bir musikiye sahip olduklarını İbn-I Haldun Mukadimesinde zikretmektedir(Arel: 26) İslamiyet'tan önce İran kırallarından olan I. Hüsrev döneminde ise İran musikisinin parlak bir seviyede bulunduğu , Araplarınsa ilk musiki derslerini İranlılardan aldıklarını , öte yandan Türk musikisi ile İran musikisi arasında önemli benzerliklerin olduğunu, Türk musikisi bilgini Rauf Yekta Bey kaydetmektedir.(Yekta 24 – 25).

İslam'dan önceki Türklerin musikisinde din unsuru açık bir şekilde göze çarpmaktadır. Dini ayinlerin önemi bir musikinin refakat ettiği tarihçilerimiz kaydetmektedirler.

Türklerde musikinin yer aldığı bir başka saha da savaşlardır. Eski Türk hakanlarının ordugahlarında hergün “9 Gök” çalınırdı. onraları bu adet Cengizler'e, Timurlular'a , Selçuklulara ve Harzemiler'e geçmiştir (Köprülü: 74) Nitekim Osmanlıların , ilk yıllarından itibaren savaşlarda , icra ettikleri Mehter Musikisini Selçuklulardan aldığını bilmekteyiz. Üç müslüman milletin tanışmasından sonra Abbasiler'in ilk dönemlerinde musiki hakkında yazılan ilk eser “

Kitab-ül Mosika El-kebir” olup , yazarı Farabi (870 – 950) dir. Türk olduğuna dair Türk ve Arap yazarları ittifak halindedir (Yekta: 25) (El-recep, El Makam –ül-Iraki: 51). Arkasından “ Kitabül- şifa” isimli başka bir Türk olan İbn-I sina (980-1037) gelmektedir.

Abbasilerden sonra ise musiki sahasında yine isim dolaşmaktadır. Urumyeli Safyüddin (1216-1294) ve Mergalı Abdülkadir (1353-1418). yabancı kaynakların bir kısmı bu iki kişinin Türk olduklarını kaydetmektedir(El-Azzavi: 54) .Farabi , İbn-I Sina ve Urumyeli eserlerini Arapça yazarken, Mergalı Farsça yazmıştır. Bunun sebebi açıktır: O devirlerde, özellikle müsbet ilimlerde , Türkçe yeterince gelişmemişken, Arap ve Farsça yazılmış kaynakların sayısı oldukça çoktur. Dolayısıyla bu dillere olan rağbet fazlaydı. Nitekim sözü edilen şahsiyetlerin her dördü de Bağdad'ta uzun yıllar yaşamış ve eserlerinin bir kısmını bu şehirde vermişlerdir.

Irak'ta Türk musikisinin tarihi seyri içerisinde Moğol musikisinin ayrı ve önemli yeri vardır. Hülagü'nün 1258'de Bağdad'a girişiyle Moğol musikisi de Bağdad'a girmiş oldu. Bu tarihe kadar Moğollar, İranlılarla tanışmışlar ve önemli kültür alış-verişinde bulunmuşlardır. Ancak kendilerine özgü musikileri de gözden kaçırmamaktaydı. El-Azzavi'ye göre Moğolların musikisi başka milletlerindeki gibi farklıydı ve Moğollar Bağdad'a girdiklerinde Iraktaki Türklerin kendilerine has bir musikileri de zaten vardı. El-Azzavi şu bilgileri eklemektedir: bazı şarkıları, düzenli, olmasa da icra ediyorlardı . Bu ezgilerin bir kısmı yaygılaşarak Arap musikisine de girmiştir. Bu cümleden Bayat makamını sayabiliriz. (El-Azzavi: 50).

Bu bilgilerden şu sonucu çıkarmak mümkündür. Moğollardan önce Irak'ta bir Türk musikisinin var olduğu doğrudur. Moğoların anayurtlarında da icra ettikleri musiki ,Türk musikisi olduğuna göre, Irak'a girdiklerinde karşularına farklı bir musiki değil, Türk musikisi çıkmıştır.

Bu durum şunu gösteriyor ki bölgede bulunan üç müslüman üç milletin musikileri , özellikle Moğol istilasından sonra birbirleriyle kaynaşmıştır .

Irak'ın tanınmış dil ve tarih bilgini Prof. Dr. Mustafa CEVAT Irak'ta icra edilen musikiyi Türk , Arap, Hint , Acem musikilerinin kaynaşmasından meydana geldiğini savunmaktadır(Cevat: 17.7.1955). Bizce nazari olarak bu birikimine başka milletlerin musikilerini de ilave etmek mümkündür. Nitekim Urumyeli "Risalet-ül-erefiye" sinde diyor ki, "Bu çalışma, eskilerin yunan hekim (hikmet sahibi) lerinden edindikleri niseb-i telifiye'yi ve bu tasniflerde bulamadığım bazı faydalı eklemeleri kapsamaktadır (El-Recep: El-Risalet-ül Şerefiye: 28) . Her üç millet bu musiki karmasına makam , usul (ika) ve musiki aletleri sahasında çeşitli katkılarda bulunmuşlardır. Mesela Savaşı devrinde Bağdad'ta çalınan musiki aletleri sıranılırken özellikle kemençe, tanbur, Zurna , Kopuz'u görmek mümkündür(El- Azzavi: 66-67) .Sıralanan bu sazların Türklüğü bir tarafa bırakılırsa, Kopuz'un tartışmasız en eski Türk sazı olduğunu savunmak mümkündür.

Makamlarda ise Bayati (El-Azzavi : 50) Nühüft-ül Etrak, Uşşak -ül- Etrak ve Çargah-I Türki (Arel:35) bu cümleden sayılabilir.Buna ilavaten urumyeli Edvar'ın da " bilki her

şeddin nefse ayrı bir tesir vardır. Kuvvet ve cesaret verenler üçtür.

Uşşak, Buselik ve Neva'dır. Ondandır ki bu (makamlar), Türklerin , Habeşlerin, Zencilerin ve Dağ sakinlerinin tabiatlarına uygun düşmektedir.(El-Recep, K,tab-ül Edvar:157) demektedir.Meragalı da bunu teyit etmektedir (Bardakçı:95) El-Recep, Urumyeli'nin Uşşak'ını Çargah (Majör)'a, Nevasını Nihavend (Minör)'e ve Buselik'ini de (sadece Bağdad'TA BİLİNEN) Lami makamına benzemektedir.(El-Recep Kitab-ül-Edvar: 103,104).

Burada dikkati üç noktaya toplamakta fayda vardır.

Bu makaların Türkler ve diğer kabileler üzerinde cesaret arttırıcı bir tesir yaratması, Urumyeli'nin söz konusu kitabını yazmadan yıllar önce olmalıdır ki bu onun kanaate varmasını doğursun .

Bugünkü Uşşak makamına Arap musikisinde hemen hemen hiç rastlanılmamaktadır.

Oysa ki bugünkü Uşşak makamı, Anadolu'da sıkça kullanıldıkta ve Irak'ta özellikle Türkler arasında, çok kullanılan Bayati Makamını ufak farklılıklarla tamamen aynısıdır. Bu en azından , Bayati Makamının eskiliğini ve Bayat-Uşşak ezgilerinin aynı kaynaktan gelen halis Türk ezgileri olduğunu ispatlamaktadır.

Damla damla göl olur

Adnan Sarıkahve

Evet... uzun zamandır bu başlık altındaki yazılarımda, şiirlerimde ve eleştirilerimde , hep aynı önemli konuların altını çiziyorum, kimi kez uyarıyorum, öğütüyorum, gösteriyorum ve yönlendirmeye çalışıyorum.

Damlaların göl olacağını söylüyor, toplum bireylerini bir damla olup bir araya gelmelerini ve göl oluşturalarını arzuluyor arzuların gerçeğe dönüşmesi için elden geleni esirgemiyodum.

Peki , şimdi ne oldu !!?

Şimdi dikata rejiminin hiç değilse “ püstü” devrilip parçalandı...

Kalıntılarının bir gerçek olmasına rağmen diktanın büsbütün olarak dönmesinin imkansızlığı da bir gerçektir.

Türkmen toplumu olarak , dışlanmak , hiçesayılmak ve devre dışı kalmaktan kurtuldukdenebilir... Denebilir ama....

Şu bir gerçektir ki , Türkmenlerin uygar, özgür, seçkin ve kültürlü efendi bir toplum olduğunu ortaya koymasını engellemek için bir çok iç ve dış uğraşlar vardır.bu engellerin “iç” olanları , başka bir deyimle bizden kaynaklanan olanlarını soyut gözle görüp saptamak ve yok etmeliyiz.

Olumsuzlukları yok edip engelleri gidermek ve gerekli oratamı yaratmak için atılacak önemci adımları şöyle sıralamak mümkündür:

1. dikta rejiminin zulmünden kaçan ve başta Türkiye olmak üzere dünyanın en uzak ülkelerine kadar dağılan gençlerimiz ve diğer bütün ünlülerimiz Kerkük'e , Erbil'e ,tuza, Telafer ve diğer Türkmen şehir ve köylerine dönüp boş bıraktıklarını

2.yerlerini doldursunlar , Türkmen toplumunun cesedinde yarattıkları yaraları tedavi etsinler, sevdiklerine , ailelerine, Hasalarına ve gürgürlerine kavuşsunlar.

3. Türkmen toplumu, yıllar yılı üst üste gelip gözlere siyah bir perde geren , gönüllere kin duygulara uyuşklakserpen yabancı kaynakle alışkanlıkları geride bırakıp , yeni yarınlara, parlak geleceğe ümitle baksın.

4. Yeni oluşturulan örgüt, kurul , kuruluş ve her türlü oluşumlarda bulunanlar, özverinin doruğuna yükselip, yüreklerdeki kin ve çekemezlik duygularını çıkarıp atsınlar.Türkmen sevgisiyece sarmaş dolaş olsunlar, “benlik” “senlik” leri yok etsinler, “olmazsa olmaz” ları yumuşatsınlar, diğer toplumlara şöyle bir göz atıp mukayese etsinler ve görsünler...

5.Bütün olumlu yönleri ve yanları , yanyana getirip ,olumsuzlukları uzaklaştırsınlar ki yan yana gelen damlalar yararlı göller oluştursun.

6.Yine damla damla varlığımızı gösterip nüfus çoğunluğumuzu eski günlerine taşıyan adımlar atalım , eldeki gencecik kurum ve kuruluşlarımızı yaşayalım , yaşatalım geliştirelim büyütelim , ve hızla ilerleyen yürüyüşe ayak uydurup geri kalmıyalım .

OLAY TÜRKÜLERİNİN DOĞUŞU VE YAYILIŞI ÜZERİNE BAZI DÜŞÜNCELER

Dr. Suphi Saatçı

Diğer Türkler gibi, olay Türkülerinin doğuşu, teorik olarak, bir önemli olayın meydana gelmesine bağlanmaktadır. Savaş,bozgun, ayaklanma, kahramanlık, eşkıyalık, cinayet ve büyük aşk olayları gibi temaları işleyen türkülerin bu kümeyi oluşturduğu ileri sürülmüştür.

Böylece Sivastopol, Birinci dünya savaşı, Efeler ve ye Yemen gibi, bütün bir milleti yakından ilgilendiren ve yıllarca acılara düşüren Türkülerin ,bir çok yerde ortaya çıktığı görülmektedir.Bunun gibi savaş tutsağı düşen kırım Tatarlar ve Kazan Tatarları'nın karşılaştıkları acılar gibi, bazen bütün bir topluluğun uğradığı felaketler de , bununla ilgili türkülerin doğmasını yol açar.

Bazı bölgelerin, tarihin belirli bir döneminde yaşadığı yoğun olaylar, müzik ürünleri derinden etkiler. Uzun yıllar, savaş , göç ve kanlı baskınlara sahne olan balkanlar ve Rumeli Bölgesi'nin müzik ürünlerinde Tuna'ya, Plevne'yi ve Estergon'u, hüznün, acıya, kahramanlığı,kısacası büyük bir felaketi yaşayan insanların dramını, hep ön planda görürüz .Nitekim serhat türkülerinin ,Türk hamaset ve kahramanlığının sembolü olması bundandır.

Bunun yanı sıra , bir anda meydana gelen bir olayın üzerine yakılan bir türkünün , o olayın güncelliğini yitirmesi üzerine, unutulduğuda olabilir . Birinci Dünya savaşından hemen sonra, Musul'un, Türkiye ile İngiltere arasında çekişme konusu olduğu bir dönemde ,İstanbulda: Biz Musul'u vermeyiz cenk eyleriz Alemleri düşmanlara tenk eyleriz Dizeleri ile başlayan bir marşın yayıldığı , o dönemi yaşayanlardan

duymuştum .Daha sonraları,Musul meselesinin unutulmasıyla birlikte, bu marş da tarihe karşıarak , hafızalardan silinmiştir.

Buna karşılık , bazen meydana gelen bir olayın yarattığı heyecan, bir türkünün yakılmasına yol açabilir. Kıbrıs olaylarının , Kerkük Türküleri üzerine yarattığı heyecanın eski bir türkünün ezgisine, Kıbrıs üzer,ne söylenilen dörtlüklerin giydirecek, yeni bir türkünün doğmasına yol açması , yakın tarihte tanık olduğumuz açık bir örnek sayılabilir.Yeni yakın tarihlerde, "ÇırpınırdıKaradeniz" türküsünün, halkın duygularına tercüman olmasından dolayı.Kerkük'te yayılıp,sevilmesi gibi...

Belli bir olayın meydana gelmesi veya bir savaşın olması , çok kez aşıkların o savaşa katılmaları, yada savaşa katılanlardan dinlediklerini aktarmaları ile de , o olay veya savaş üzerine şiirlerin meydana geldiği olabiliyor.

Bir ülke içinde çeşitli yollardan bir bölgeden bir bölgeye türkülerin yayılmasında gezginci aşıkların , ticaret kervanlarının, göçlerin, askere gidiş ve dönüşlerin önemli rolü olduğu unutulmamalıdır. Özellikle asker ocakları, kışlalar bütün bir millete mensup gençlerin birleşip kaynaştığı bir merkezdir. Çeşitli bölgelerden gelen bu gençler arasında halk sanatçıları ,aşıklar gibi , türkülere ve halk ezgilerine meraklı olanların bulunacağı şüphesizdir. Bu yüzden sanatşılar kışlarda, asker ocaklarında, karşılıklı olarak türkü alış –verişlerinde bulunanlar. Her sanatçı kendi bölgesinin türküsünü okurken , başka bölgelere mensup okuyuculardan da ,kendileri için yeni

öğrenmiş olurlar. Böylece bazı sanatçılar, ilk defa olarak duyup beğendikleri ve benimsedikleri Türküleri ,kendi bölgelerine taşıyabilirler.

Konunun ayrı bir cephesi daha vardır .O da, savaş , kahramanlık türküleri ve marş gibi hamasi havaların asker ocaklarında ve kışlalarda askerlere öğretilmesidir.Kışlada ve ocakta bulunan sanatçılar, belledikleri bu türküleri , askerlik hizmetlerinin sona ermesi üzerine, kendi bölgelerine taşınmış olurlar. Böylece değişik bölgelere taşınan türkülerin , zamanla hem söz , hem de ezgi bakımından , mahalli motiflere beslenmiş olabileceklere doğaldır. Hatta bu türkülerin ezgilerine , bazen o bölgede meydana gelen bir olayın üzerine yazılan yeni dörtlüklere giydirilerek, yeni bir türküyümüş gibi ortaya çıkmaları da mümkündür.

Geçirdikleri değişiklikler ne biçim ve hangi yönde olursa olsun , olay türkülerinin ortak yanlarını bulmak, diğer konulardaki türkülere oranla, daha kolaydır. Ritmik akışları ve özellikle türkülerin en dayanıklı bölümü olan bağlantılar, önemli ip uçları verirler. Kerkük'ten derlediğimiz "Endim dereye.." veya "gurbet ellerde oldum yaralı" türküleri ile Urfa'nın "Ordumuz gitti Muş'a dayandı" türküsünün ortakyanlarının bağlantı bölümlerinde görüldüğünü , bir ayrıbölgelerde karşınıza çıkan bir olay türküsünün varyantları olması karşısında şaşırılmamak gerektiğini vurgulamak gerektir. Bazı parçaların mehter musikisinden halk müziğine geçtiği yolunda ileri sürülen görüşlerde vardır. Aslında halk müziğinin zaman akışı içinde değişimlere uğrayabileceği kaçınılmazdır.

Ancak bu hususta araştırma yapmanın ve somut bulgular yakalamanın kolay olmadığını unutmamakta gerekir. Ayrıca " musiki üzerinde neyin ne tesiri vardır, şeklinde düşünenler olmuşsa da , bunun kolay bir mesele olmadığını" kabul etmek zorundayız.

Kerkük'te birer folklor ürünü olabilen olay türkülerini derlerken , büyük özen gösterilmiştir.Kerkük'te şarkı başlığı altında toplanan marş ve asker türküleri, savaş , cinayet ve felaketler üzerinde yakılmış türküler ele alınırken , uzun uzun incelenmiştir .Son yıllarda radyo, plak ve kaset gibi yollarla, günümüzde daha bir yoğunlaşma şenlikler , festivaller ve seyahat kolaylığı olduğundan karşılıklı ziyaretlere , hele anında yayın yapan televizyonlar ve kaydedilen video kasetlerle daha da hızlı yayılan türkülerin , bölgeler arasında rahatça dolaştıkları düşünüldüğünden,bu tarz parçalar repertuara alınmamıştır. Seçilen parçaların , zaman akışı içinde bölge sanatçılarının ağızında işlene işlene, mahalli form kazanan türkülerden olmasına dikkat edilmiştir.

ÖZGÜR ERBİL'İM

Esat ERBİL

Erbili'min gururu şahane kale'sidir,
Gökbörü minaresi dik duran kulesidir,
Türkmen'lerin oyağı canevi silasıdır,
Toprağı,taşı atın çevresi nur Erbi'im,
Ataların yurdudu şanlı özgür Erbil'im,

Tarihsel uygarlığı örn ekoldu her yana,
Dünyanın varlığını değişmem bu vatana,
Satmam özgür toprağın bulanırsam al kana,
İçinde kin taşımaz kalbı bilir Erbil'im,
Ataların yurdu şanlı özgür Erbil'im.

İnliyor güzel şehir elin çelik elinde,
Kar tek eritiliyor yağmurunda selinde,
Canlıyor koçyiğit ülkücüler dilinde,
Uğrunda can dayan kurban gür Erbil'im,
Ataların yurdudur şanlı özgür Erbil'im

Sevin sezerim sevin Türk sezer olduğuna,
Ocağımı tütüren tek sezer olduğuna,
İki buçuk milyona olduğuna,
Özgürler arasında baş yüksek dur Erbil'im,
Ataların yurdudur şanlı özgür Erbil'im.

Hikaye

Adressiz Mektup

Nusret MERDAN

Dostlarım Jon, Hans, Andri ya ,
Metin...Kerkük'ün sisleritutsak olduğu
günden , kuşlar, ağaç dallarınan yerlere
düşüyordu! İnsanlar ,kediler,
köpeklerin öldüğü gündü ...Annemle ,
babamı kayettiğim gündü, neden
ölmedim o gün ben? Belki bunu
düşünüyorsunuz? Yormayın kendinizi
küçük dostlarımı köye dayılarımın
yanına gitmişim!..

Kerkük'te o gün Anneler, babalar,
çocuklar,ağaçlar ve kuşlar ölüydü !
Saddam Türkmən olan her şeyi
öldürüyordu. Ama düşünüyorum
ağaçların, kedilerin ,köpeklerin,kuşların
,atların ne suçu vardı?Siz beni hiç
tanıamazsınız, resmimi görmemeişsiniz
ki...

Oysa ben sizleri ve sizin gibilerin
dergilerdeki resimlerinizden tanırım
.Hep ,pırıl pırıl elbiseler içinde gülüyor
üzleriniz, hep merak eder dururum.
Ama şimdi anladım , hiç birinizin
ülkesinde insan , ağaç dağ ve nehir
düşmanı saddam yok ki?

O, kara kapkara ölümden sonra hiç
gidemedim bir daha.Annem, babam ve
dostum kuşları ölü görmek
istemiyordum!...

Zaman O gün durnuştu dünyanın eli
, ayağı kilitlenmiş, lal olmuştur dili!

Babam beni severeken hep "küçük
efe" derdi , her sabah beni öpüp ,
koklamadan gitmezdi işine , küçük
dostlarım , sizler ölümleri benim kadar
tanıamazsınız hiç bir zaman çünkü
benimki gibi yaşamınız, hep sıkı sıkıya
bağlı olmamıştır ölümler!....

Hardal gazı atıldığında korunmak
için ne yaparsın? Sen söyle Hans..? ..
bak gördün'mü..? .. Adımı bile doğru
dürüst.Hecelemiyorsun!...bu Zehirli
gaz suda erir, kurtulmanın en iyi

banyoda kalmak ve ıslak bir havlu ile
sürekli kollarını islatmaktır yasyanid
gazından kurtulmak için ne yaparsın
Metin?...sen de tahmin ettiğim gibi
bilemedin dostum.Bu zehirli gaz
solunumu zorlaştırır, kurtulmanın en
iyi yolu Siyanid gazından kurtulma
yollarının tıpkısıdır!...

Gördünüzümü küçük dostlarım!
Sizler okullarınızda temiz kitaplarınızı
okurken , benim ülkemdeki insanlar ,
sürekli ölümlerden kurtulmak için
çareler aramaktadırlar...

O yüzden ben hiç çocuk şüri
ezberliyemedim!

Çocuk şarkılarını hiç bilmem beni
bağışlayın yaşlı büyük anneannemden
hep ağıt dinledim ölenlerin
arkasından!... Küçük dostlarım
,peşimize takılan ölüm hep biçim
değiştirdi.Ülkeme kara kap kara ölüm
fırtınası toplar , tanklar, uçaklar,
füzeler yağdı , yüz binlerce insanın
canını aldı!....

Ne istiyor bizden bu bitip tükenmez
ölümler? Ne suçumuz vardı Türkmən
olmaktan başka?... Hep bunu söylerdi
, nice soykırımlardan dimdik annem....
Ölen babamın , dayılarımın
arkasından eksik etmediği ağıtları
söyleye, söyleye... yaşamaya devam
ederek ...Ben büyükannem ve
ailemizden hayatta kalan küçük dayım,
o zor ölemlerin fır fır her an
etrafımızda dönüp dolandığı
günlerde... Ana vatan topraklarına
sığındık ölmedik yaşıyoruz...! Sevgili
dostlarım...

Son günlerde mutlu olmaya
çalışıyoruz, büyükannem bile küçük
dayım şakalaşmaya başladı , küçük
dayım bu gün sabahtan beri aynanın

önünde , pırıl pırıl yeni giyislerini giyiyor, ıslık çalıyor , onu hiç bir zaman böyle gördüğümü hatırlıyamıyordum... Büyükanmem ellerimi , yüzümü yıkıyor, saçımı tartıyor. Acılara hep alışık yüzünü buruşturarak:

Biliyorumusun, dayın neden bugün bu kadar keyifli?

“ evet ” diyorum, başımı sallıyorum çok bilmişler gibi

Bugün Erbil'e dönüyoruz diyorum! Orası da bir Türkmen şehridir dayım, arkadaşlar ile bu kararı verdi. Hayretler içinde bir kahkaha atıyor, Annesine ve bana sarılıyor dayım:

Vay, kerata , vay...Demek senin de bu işlerden haberin var ha? Sevgili dostlarım!....

Elbet bende sonunda birgün mutlu olacağım... güleceğim...

Okulumda parıl parıl kitaplarım olacak tıpkı sizin gibi..?

Arkadaşınız Çağatay

Dr. Mehmet Ömer KAZANCI'dan şiirler,

MUSTAFA

Sana bir ad takmayı
Düşünüyorum çocuğum
Hala düşünmüyorum
Oysa şaşırtıyorum
Oysa dilim tutmuyor
Gereğinden çok beni
Coşturuyor bu doğum.

Sancak dersem yakışır
Oğuz dersem yerinde
Baykurt da ona göre
Bal gibi şeker gibi
Yüreklene yapışır
Atsız, İhan, Berk, Özel
Cengiz, Uğur, Cenk, Timur
Birbirinden hep güzel
Bir de şu selçuk'ların
Sana bir ad takmayı
Düşünüyorum çocuğum
Hala düşünmüyorum
Oysa şaşırtıyorum
Oysa dilim tutmuyor
Gereğinden çok beni
Coşturuyor bu doğum.

Sen tek benim oğlum değil
Bir milletin oğlusun
Adınla çağrılırken
İstiyorum milletin de
Seninle övünç duyusun.

Milletimiz Türk bizim
Dinimiz İslam dini
Bunları unutaman
İçin senin adını
Mustafa koyacağım
Ayağa kalk selam dur
Muhammed-ül Mustafa'yla

Sen Delirttin Şair Ettin

Sen çıkardın yoldan beni
Kerkükğüm
Gelip gittin gözlerimin önünde
Bir boyunu gösterdin bir posunu
Bir boynunu gösterdin bir koynun
Delirttin şair ettin

Mutluyum bu seçenekten dolayı
Hazırım bu coşkulu
Bu muhteşem olayı
Bir ömür daha Kerkük ,
Seninle yaşamaya
Sanmaki yıldızlar, güneş, dolunay,
Sanmaki Arafaye
Piryadiyi , Kaleyı, Musallayı
Omuauma yüklemekle
Yükümü ağır ettin
Yadırgama Kerkükğüm şayet bin gün
İmge ile
Simge ile
Hitap ettimse sana sen etimden et
kupardın
Lal ettin sağır ettin

Genç edebiyatçılar dosyası

Rıyaz DEMİRCİ – 1974

Erbil şehrinde genç ozanlardan olan Rıyaz DEMİRCİ , edebiyata hoyrat yazmakla katıldığını ve bunun ardısıra şiir ve düz yazılarda yazmaktadır.

DEMİRCİ Türkmeneli Radyo ve televizyonunda sanat programı ve edebiyat köşesini sunmakla yeteneklerini başarıyla göstermiştir kültür ve sanatın bir çok yönünde kalem oynatan ve katkısı geçen bir kültür aydınıdır.

Üçlü adı Rıyaz Aziz Hasan Takma adım Demirci.Erbil 1974 ka mahallesinde gözümü dünyaya açtım .ilk ve orta ve liseyi Erbilde bitirdim. Edebi hayatıma gelince çocuk yaştan beri hoyrat dinlerdim ve çok severdim. Ara sıra Edbil de edebiyat gecesi yapıldı o edebiyat gecesine ağabeyimle ve babamla giderdim ve çok sevirdim. Ondan başka Yurt gazetesi ve Kardeşlik dergisini okuyarak ve kendimi geliştirerek 1989 yılında son aylarında horyat yazmaya başladım . Ozaman edebiyata başlayınca bana yardımcı olan usta büyük hoyratçılarımız Sn.Ömer Akbaş ve Sn. Kemal Latif idi.şiire gelince 1992 yılında I,r yazmaya başladım .şiir yazmaya Erbill, rahmetli büyük şairimiz FuatŞeyh Mustafa bana çok yardımcı oldu. Ozamandan bugüne edebiyata devamlıyım bir çok yarışmalara katıldım ikinciliği ve üçüncülüğü kazandım .

Çalışmalarına gelince 10.10.1994 yılında Erbilde Edebiyatçı ve yazarlar birliği kurucularından ve yönetim kurulu üyelerinden biriydim. 1995 yılında Irak Türkmen Cephesi kurulduğunda ilk olarak Türkmeneli Radyosunda Edebiyat köşesi

programını sundum. Ayrıca 1995 yılında bir grup şair ve sanatçı ile Şanlıurfa'ya gidince anonimizi gösterip şiir gecesine katıldım. 1997 yılında Türkmeneli Televizyonunda sanat dünyası programını sundum. Şiir ve hoyratlarımı Türkmeneli gazetesi , Esin bülteni , yeni Kuşak ve Kerkük dergilerinde yayımladım .1999 yılında tekrar Türkiye Cumhuriyeti ne giderek oradaçok büyük festivallere katıldım,şiir gecesi ve TRT Avrasya'da canlı bir programda edebiyatımız hakkında konuşarak katıldım. Deprem acısı adlı yazdığım şiir parçası Zaman ve Hürriyet gazetelerinde yayımlandı . 1999 yılında TERT'de kurgu bölümü sorumlusu oldum. Uzun zaman gurguculukta çalıştım.1999kaleye uçan şahinler kitabında ürünlerim yayımlandı . sonra ITC Eğitim ve Kültür Dairesinde gençlik uzmanı görevini aldım. 2001 yılında Gurbet Acısı bir şiir kasetiçikardım. Türkmeneli partisinin dördüncü kurultayında meclis üyesi olarak seçildim ,Şimdi ise TERT'de makam ve usullar programı ve radyoda edebiyat köşesi programını sunmaktayım.

Şiirlerinden örnekler:

Ayrılık koptu Bizde

Sevmiştim bir güzeli onu benden ettiler
Aşkımızı kökünden hep dağıtıp gittiler
Göründü dostlar bu zulüm bakın bize
nettiler

Dağılmış yuva gibi ayrılık koptu bizde

O günden ayrılalı gör halimiz ne oldu
yar
Sonbahar gülü gibi bak rengimiz soldu
yar

Yazık ayrılmalıyız artık vakit doldu yar
Dağılmış yuva gibi ayrılık koptu bizde

HORYATLAR AĞLIYOR TÜRKMENELİN'DE

Husam Hasret

*Hsretlrer çoğaldı , sabır tükendi
Kalpler umutsuzluk oduna yandı
(Mazen) ah çekerek huzne kapıldı
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Bir anda hoyratsız yaşam yok derken
Garip gönlümüzde yeşerdi diken
(Yolcu) acılara açtırdı yelken
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Suç olmadan afi dilemek hata
Öğüt olsun diye söylemiş ata
(Muçulanın yaşı aktı surete
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Ne sırta şal kaldı , ne başta kullah
Mehtabı yitirdik, gökler sim siyah
(dermengah) çığlıkla hep çekiyor ah
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Tasadan ten değil, can ağırıyor
Bu yüzden gönüller gam çağırıyor
(Kürdo) hıçkırıkla zor bağılıyor
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Desem'de ne çıkar kafamız olgun
Çilemiz dinmedi , benzimiz solgun
(beşiri) ağlarken gözleri dogun
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*gamden kurtulmuyor öksüz başımız
şadlık, mutluluktan yoksun yaşıyoruz
(Yetimi) sızlarken revan yaşıyoruz
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Gelen gün geçenden kötü akıyor
Bu gidise gözler kara bakıyor
(Muhalif) inlerken yürek yakıyor
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Bir bizi salmıyor dertler kateri
Bilmemeki var mıdır? Bundan beteri
Yoldaşları gibi üzgün (matarı)
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Her bir neşe , her bir şadlık bitmede
Anlam kalmadı bu gelip gitmede
Bu durumdan (kersük) figan etmede
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Gam , dert kapımıza tekme vuruyor
Yerleimede biri birin sürüyor
(Ömergele) şaşkın duruyor
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Ölün benziyor bu sessiz doğuş
Gelişi ne gerçek ne serap, ne düş
Çığlık dolu (kızl) ah'a bürünüş
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Boş kalınca artık yaşamak tası
Kalpleri kapladı ambargo pası
(deli hasan) susmuş çıkmıyor sesi
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*Yaşanmıyor , hayat sanki kargaşa
Ne felaket kaldı gelmesin başa
Hasretler yükerndi(bele yoldaşa)
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*İnilti, çığlıklar çıkan her seste
Gönül okşayacak yok ki bir beste
Mateme tutulmuş (nöbetçi) yasta
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

*hep kül var yaşamın ateşinde
karanlıktan başka yok güneşinde
can çeken (atıcı) ölüm peşinde
hoyratlar ağlıyor Türkmenelin'de*

Kerküklü Şeyh Rıza Ve Türk Hiciv Edebiyatı

Yazan: Mevlüt Taha KAYACI

Sayın araştırmacı Hikmet Dızdaroğlu, Türkdili dergisinde , Mart 1969 Ankara “ Kerkük Şairleri” başlıklı eleştiri yazısında, Ata Terzibaşı'nın “ Kerkük Şairleri” kitabının 2. Cildini ele almış , ve onun “ süsleyici bir sanatkardan fazla, fitri istidat ve sadece hiciv sahasında mahsur kalan seyyal şiirleriyle umumi Türk şiiri hiciv meydanın bizce şeyhi sayılır” c.2, s.132 söylediğini söz konusu ederek “ bu meydanın rakipsiz kalmış dev şairi saymaktadır , ve Nefi'den de üstün bulmaktadır.Bizce , yazar bu yargısında aşırılığa kaymıştır.Bırakınız Nefi'yi, şeyh Rıza hicivlerinde Eşref'i bile geçmemiştir. Eşref'in şiirlerinde yalnız kaba sövüp saymalar değil , sanat da vardır .Oysa , yazarın itiraf ettiği gibi Şeyh Rıza'nın hicivleri kaba , açık ve terbiye kurallarına aykırıdır” görüşünü ileri sürmüştür.

Terzibaşı'nın aşırılığa kaydığını içeren , şu saygı değer Türk bilginin görüşü, üzerinde durmaya değer bir konudur. Çünkü Terzibaşı , Kerküklü Rıza üzerine çok yazılar yazmış , onu epi incelemiş ve araştırmıştır. Bilindiği üzere Kerküklü Rıza , sadece hicvi meslek edinmiş şairlerden biridir , sanatının en belirgin yanı hicivdir.Bundan ötürü hiciv şairlerinin en adlısı ve ünlüsü olarak tanınmıştır Başka dallarda yazdıkları gelişi güzel ve rastlantı sonucudur.Hiciv onun ruhüne uygun düşmüştür , şiir alanında üstün yeteneğini çoklarına göre kötüye kullanıp hicve harcamıştır

*Namus arayan kimse hicaden hazer eyler
Şairler ile hoş geçinir def'i şer eyler.*

sözünden , Rıza yürüttüklerini benimsediği anlaşılmaktadır . Bundan dolayı mesleğini sürdürmüş ve birtürlü kendini hicivden alamamıştı.

Rıza'yı bu çağıra iten birçok etkenler vardır.Bir kompleks, bir aşağılık duygusu gibi. Aşağı yukarı Eşref'in görüşünü paylaşır insanlara bakışında : Eşref

*Ebna'yı beşerden gözüm ol rütbe yılmış kim
Kimseden dilemem fatihe, tek çalmasımlar taşımlı*

Sözüne karşılık Rıza:

*İnsan-i kamil aramak bu zamanede,
Namus aramak gibidir karhanede
Söylernir.*

Bu yüzden şiiri, ve şiirde hicvi bir sanat değil de bir sövme sayma olarak değil almıştı. Gerçi şiirlerini sanattan yoksun saymak bir bakıma haksızlık olur , ama onun sanat gözettiği, sanat kaygısı güttüğü yok, çok ince konuları pek hoyrat sözler harcayarak işler:

*Taat ile kabahetin mümkün ise
tedarüki*

*Hem okurum (Tebarek)i hem
si.rim (Mubarek)i*

Hiciv edebiyatı dünya çapında ve bizde her zaman daracık bir bucağa kısılr.Buna ozanlar zorlanınca ikide bir baş vurur .

Bu yüzden tutulur ve aranır.

Namık Kemal'in :

*Felek hertürlü esbabi cefasın toplasın gelsin
Dönersem Kahpeyim, millet yolunda bir
azimetten.*

Dizesini , tüm edebiyat severlerimiz ezberler,ama bomba patlattığı için değilde tuhaf görünen (Kahpe) sözcüğünü kullandığı için.

İzlemelerime göre, aşırı gittiğini

bildiğimiz sövücülerin şiirlerinde genellikle bir utangaçlık sezilir, işte Nefî, bu ateş zubanın kaba örneklerinden biri olan:

İktiza eyledi bir beyit dedim bir kahpeye
Bir alay fahişeye gayreti akran düştü.

Beytini irdeledikte , karanlığa sıkılan kurşun niteliği taşıyan sözlerin dolaysız olarak birine yönetildiği duyulmaz. Namuslu görünmek üzere altı kat çarşafa bürünen bir yosmanın davranışını andırır.

Hicvi “ kba saba” “gözünü yumup ağzını açan” “ ağzına geleni döndermeyen”e rastlanır ama parmakla sayılacak kadar az.

Sinileri - nednse - gerilen şairler hicviyelerini yazarken, zorlanıp kısılarak söz harcarlar . kaba sayıla bilecek örneklerden:

Erbab-i devletten biri millete eşek dese
Redolunmaz gerçi ama acı sözler can sıkır

Millete eşek diyen , eşek herif bilmezmi kim?

Valilerle sadriazamlar bu milletten çıkar Söyleyişinde, şairin bir ilkeyi , bir ülküyü savunurken bile ağzının perhizini bozmamğı korumak üzere sipere sığındığı gibi, kendisini değil, saldırdıklarını’da zırhla korumaya uğraştığı görülür.

(Sadriazamla vali)yi gözetmişken diliyle, oku başkalarına fırlatıldığını gösterir. Buna karşılık Rıza saçmaladığına düpe düz ayıtarak:

padişah nadan olursa alimi takbih eder

Dürr-i yekta üstüne muncuğu (boncuğu)tercih eder.

Bu iki eğilimin kökleri ve yönelişi konumuz dışında olsada ilginçtir.

En kaba örneklerden sayılar Neyzen Tyfik’in bir paşaya

(Örsünü çekicini si.. tiğimin cinanesi) bağırtısında, asıldığı ve tokmaktamağa kalktıışığı paşayı aşağılamak üzere , onu cingane sayar , (örs)ü ile (çekiç) ine çatar .Halbuki şeyh Rıza, birkaç kızını kocaya vermiş olan bir zat hakkına söylediği:

Evinde a.. ucuzdur, hakkası bir paraya

Yahut , herkesin memlekette saygı gösterdiği Kakei

Ağalarından biri için yazdığı:

Baban başında bir batman yeşil var
İmam –ül – kavmi fi taksim – i şalvar

Dirhemi okka gelen bunca ağır sözleri tekke kazanından çorba atıştırmak kolaylığıyla tam bir rahatlık içerisinde harcar, ardından bıyıklarını sıvazlar ve kollarını sallar.

Pek iğrenç sayılan hiciv örnekleri Rıza’nın sözleriyle karşılaştırıldıkta gölgede kalır, onlar, rende ile taranmış ve kaç dafa pardah edilmiş gibi temiz görünür .Kendi öz kardeşi ve büyüyüp birlikte yetiştiği tekke dervişlerine açtığı yaylım ateşiyle taradığı, bu sözümüzü tanıklar:

Bu tekye kimin tekyesi şeyhi de varmış?
Halka-i zikrinde gezen halfesi kimdir?

Bu dizeyi azıcık çabuklukla , ve okumunun gerektirdiği ulamalarla okuyan ne söylediğini seçer elbet, çırağa Çomezze yüklendiğini de.

Eski şairlerden biri:

Tahir efendi bana kelp demiş , iltifatı bu sözde zahirdir

Mkiki mezhebim, itikadımca, kelp tahirdir.

Yahut, Bağdatlı Ruhi:

Dergahlarına aç varan adem değenek yer

Derbanları var , göz kapıda el değenekte.

hicviyeleri , kırıcılıktan kaçınan, hırpalamaktan uzaklaşan şakaya

yatkın , latifeye kayan sözlerinde şair okunu atarken bilerekten elini nişagahtan kaydırıldığı sezilir .Buna karşılık Rıza, İstanbul darülfununda felsefe hocası yapan Irak'ın ünlü Arap şairi Cemil Sitki El-zehavi'ye Sürmedan-i maderin s..ten yemiş yüzlerce mil Kim bilir sen hangi kelbin evladısın ey Cemil Yollu sataşır .Yönetilen soru yolu ile açıklama da öyledir.

Rıza, latife, şaka ve güldürüyü bile boylarken aynı bataklıkta tozar:

*Bende yoktur kibr-ü- unvan ger bir oğlan
verse selam*

*Benden evvel aletim hazretleri eyler kıyam.
Yahut:*

*kaf edip asker ederdi seni elbet yarağım
Zir-i destinde mulazim variken iki muin
Averiyyet sana bir fayz-i hudadır yoksa
O , kızıl başına bir pence vurardı
şahin.*

Ve:

*Yeri halkın , göğü hakkın , ustası suhra ile
Hayri bey hayreylemiş gelin s..çın hayratına .*

Ve :

*Aleme am olduğundan iltifat-i padişah
Har (eşek) dahi bir ad kazandı saye-i
şahaneden.*

Yahut :

*Abası bir tarafa düşmüş kabası bir
tarafa*

*Şakir efendi görünmüyor, sanki düşmüş
kenefe.*

Şeyh Rıza, falakaya yatırıp şiirle cezalandırmağa kalkıştıklarını adı , şehri ,memleketi , kimliği ve soyadı ile belirler ,Ayıp bilmeden , sakınca, acıma duymadan tiftiğini atar, ipe serer. Bir ağzını açtımı? Kör kütük yuvarlanır, kendinden geçmiş serhoş misali davula vurur, zurnaya üfler. Bir yanardağ gibi püskürür. Kime dokunmuş, neyi çiğnemiş , kimi kırmış, aldırıldığı yok .Çatmadık çamur atmadık, dil uzatmadık bırakmamış gibidir.Dile getirmedi terler dökütüren söz, saymadık yüz kızartan ayıp koymamıştır:

*Umarım ol hudadan Kerkük'ü viran olsun
Salih'e Zeki demişler eşeğe kurban olsun.*

*Her hususta beni tatil eylemez Allah'ım
Atımı öldürdü, ama eşeğim Baki'dir*

*Babialiden çıkan valilere yoktur sözüm
Böyle bir bok vali ancak bab safilden çıkar.*

*Şehre gelmiş kadı-i şer'im deyu bir maçe
har*

*Maçe amma çefte ile tak-i kisrayı yıkar

*Bir sanem Naim adlu gelmiş diyar-i Şamiden
Zen o zen böyle mahbubu çıkarımış a..den
Söylene gelen hicivlerde bir sınır
gözetme, karşısında.*

*kinin varlığı duuma, düşünme vardır.
Şairler kudurup azıttıkları anlarda
bile hırpaladıkları, tekme
salladıklarını kendilerinin çizdikleri,
üzerine çullanmışlardı.O , çerçeve
içerisinde enselemişler,ve boyutlarını
belirledikleri çerçeve içerisinde döne
dolaşa kalmışlar aşamaktan
sakinmişlardı .*

*Hicvi yazarlar tutumlarında
aşırılığın onur kırıcı yüz kızartıcı ola
bileceği endişesini çekerek, orta
şekerli söz harcamaya, ılımlı
davranmaya, esnek görünmeye,
tevriye, kinaye sanatları yoluyla-
uğraşmakla kalmayıp zorandıkları
görülür .Örnek olarak, Nihal Adsız
hoca, cephede yurdu savunma
mücadelesinde topal kalan askerin
sakatlığına arsız arsız gülmek
küstahlığında bulunan ucuz
kadınlardan birini haşlarken,
taşlarken :*

Ey gözlerinin rengi bana yabancı güzel

Her yolcunun uğradığı ey hancı güzel

Sen yabancı kucaklarda yaşarken her gün

Yapıyorduk biz de kanla barutla düğün

*Dizeleri ve benzerleri yadıgatmadık
kötülük bırakmamıştır .Ama, en sokta
hocalardan biri bunu vaizlerinde dile
getirse pek az bağnazlarca kınanır .
Çünkü ,utanç duyguyla, aşağıladığı
kişiye karşı ihtiyatlı davranıp , onun
seviyesine düşmekten , kendi adını*

kötülüğe , kirliliğe karıştırmaktan korunmuştur.
İşte Kerküklü Rıza'nın özelliği burada kendini gösterir. Burasını tek Rıza göze almaz . söverken rekor kırmaya çalışan yarışçı vari hızla koşar kendisine dil uzatılmasından ürktüğü olmadığı için dilini uzaha bildiğine uzatır ve bununla bir türlü öğünür görünür:
Rıza-ay Talebani bir kaza-yi nagihanidir.

Ve:

Hmza baba “değilim hicvile iskat olayım, Şah-i şatrsnc gibi bir (kiş) ile (mat) olayım.

Yahut:

*İstese eyler stayış, istese eyler hica
La ubalidir Rıza'nın meşrebi*

rindanesi.

Ve :

*Namus arayam kimse hicaden hazer eyler
Şairler ile hoş geçinir defi şer eyler.
Şiirleri bir bakımdan, yalın anlatımı
boylarsa da , şairin sanat kaygısı
güttüğü olmamasıyla birlikte sanattan
pek arı , yoksun değildir.*

*Hamiliken cenabete başlar ezan-u- kamete
Bir eli sephe gezdirir bir eli s.k, taşa .tadır
Bu köpek oğlu gö. veren, s.k üzerinde oturur
Sanki duurp ayaktaadır*

Yahut:

*Nakibin nukbine girsin hezaran k.r.i. Afganı
Gö.ü varsa dayansın nesl-i pak..i civas-i ceylanı
bir başkası:*

*Kimin-i that-u-serir üzere vezira s..ker
Kimini parçe-i hasir üzere fakiran s.. ker.
Ve*

*Köselerde Nakşbendiler gibi saklanmayız
Kadiriler tekyesi aslan gibi meydandandır (1)
Daha da katmerlisi:*

*Bana aybetme ger bir mab-i ruyun g...üne
koysam
Si..im başında haşa hazrin bir illetim vandırğ
Sözün böylesini Rıza'dan başka kimse kaleme
alıp yazıya dökmemiş , alamaz ,
dökemez de .söylemez derken ,ona dili
varmaz söylemek istiyorum , bu
edepsizliği böyle edepsizce
betimleyemez.*

*Hiciv eserleri okunurken , ister okuyan
ister duyan şairin takıldığı kişiye
gücenir , kimi kez söyleneni azımsar,
az bularak şair onun henüz üstesinden
gelmemiş diye, az kalsın ona karşı
saldırıya geçmek isteği kabarır içinde.
Şairin yanlısı , destekçisi, ve sözlerini
paylaşan ortağı kesilir, illa şeyh
Rıza'ı okuyan, duyan ,çamur atılan
zavallıya acımdan alamaz kendini,
sesini alçatmak zorunda kalır, içi
burkularak dudak büker, suçlamayı
çoğumsar ve onu şaire karşı savunmak
üzere kollarını sıvamaya kakar, gücü
yetmezse çekimsiz kalır:*

*That-i tevkife alınmış , koy alınsın
kerate...*

*Tutuklanan birinin sürgüne
gönderilmesini önermeyi, ve böylece
hicvetmeyi hangi taş yürekli sindirir ?
Bölesine açık saçık sözlere karşı
olduğumuz dan, böyle tutumları
sindirmeyeiz ,ve öğrendiğimiz için
olmalı oda sanat izlerini göremeyiz.*

*Şeyh Rıza, at kuşturduğu alanda
cirit basarak kopardığı çığlık ve
çıkardığı tozla başkalarının bu alana
dala bilmesini engellemeğe uğraşmış ,
alanı kendi tekelinde tutmağa
didinmişti, ve oldukça başarı sağlamış
sayılır.*

*Söz konusu , onun başka şairlerin
sanat gücüyle karşılaştırması değildir.
Onu bu dalda benzersiz tipik
tüneyişidir.*

*Bu yüzden Terzibaşının savı pek
yerindedir . sayın Dızdaroğlu
hocamızın konuyu başka açıdan ele
almış olması sonucu görüşleri pek
sağlam olmakla, şu ufacık ayrılık
belirmiştir sanırım.*

*Sözümün sonunda Rıza'nın
sanatını incelemek açısından yaralı
olacağını sandığım için , karşı
laştırmak üzere ,dev şairimiz Namık
Kemal ile Kerküklü Rıza'dan birer
örnek sunuyorum:*

Kemal:

Bıçare adalet kim yıkılmıştı binası
Birden içine sı..tı bu kanun-i esas-i
Kanun-i İlahi variken ,Yani şariat
Kanun hezeyandır,çi binası, çi esası.

*Kemalî'n vurgunlarından olduğu ,için
karşılaştırma
yapmaya gönlüm yol vermez , dilim
varmaz , benim.*

*Mevlüt Taha Kayacı
10 ocak 2000*

(1) Şeyh Rıza çemcemal çevresinde doğmuş
Bağdatta ölmüştür, onun Türkmenler
Kerküklü olarak anarlar.Bunun nedeni ,
Kerkük'te yerleşmiş olan babası Halis'in
büyük bir mürşit oluşu , kendisinin Türkçe
şüryazmış olmasıdır. Oysa Kendisi , umurım ol
hudadan Kerküğün viran olsun kadar
Kerkük'ten nefret eder.

Teşekkür

• *Türkmen edebiyatçıları
Birliğinin biricik yayın organı olan
(Türkmen Yazarı) dergisinin
yayını düzenli bir biçimde sürdürme
bilmesi için Türkmen kardeşlik
ocağı ve yönetim kurulunun aldığı
kararda (200) iki yüz dolar basım
masrafını karşılamıştır.Ocak
başkanı sayın Dr. Aydın Halit ve
yönetim kurulu üyelerine
teşekkürlerimi bildirir milli
çalışmalarında başarılar dilerim.*

• *“Türkmen Yazarı”
dergisinin basım masrafına katkıda
bulunan değerli milliyetçi
ülküdaşımız Eczacı Dr.Mehmet
Yaşar Şakir
(100) dolar yardımında bulunmuştur.
Hemşerimiz ve ülküdaşımıza sonsuz
teşekkürler .*

Kasım Sarıkahya

AKINCI

Dr. Orhan Hasan Hüseyin

*Gözlerin Bayrak Bayrak Bakıyor
Soluğunfırtınalı esiyor
Kalbin Marş Marş vuruyor
Öfken “Sancar” kılıc gibi
Namertleri kesiyor
Kırpıkların ok olmuş
Göğsünse kakan
Düşmanı kafesliyor
Nede Akıncı atın
Yiğitliğin sebatı
Oynadın karnın sen
Her gavurun her yadın
Baykuş kadar keskin
O bakışın Nerede
Ayagının altını göremiyorsun
Yoksa çin seddini
Bağladılar Gözüne
Tur dağında kurtlarla
Ulardın
Nerede atlarla yükselen
Nefesin
Nerde okun kılıcın
Nerde Atın kalkanın
Nerede o evrene yola vuran
Kağanın
Gece bilmeden
Gündüz dinmeden
At'tan İnmeden
Bir hafta koştukları
Nerede ... Nerede ... Nerede.
Aştığın dere Tepe dağlar
Alplar , Tarsus, Toroslar
Nerede Tuna
Volga
Fırat
İrmakları... Nerede
Okar Tipileri
Sen aclıktan Güven susuzluktan hırs
Töretiyordun... üretiyordun
Seni ey ölmez Akıncı
Unuttunmu Bunları?
Yoksa seni tekrar
Hatırlamak için orta Asya
Çinemi Döndersek!?!?*

Türkmeneli Toplum ve Kültür Bülteni

Iral Türkmen Cephesi 9. Kuruluş yıl dönümü münasebetiyle Cephe başkanı sayın Faruk Abdullah Abdurrahman himayesinde Kerkük'te (Neşat Medresi) salonunda büyük bir tören düzenlenmişti. Törene Kerkük valisi Sayın Abdurrahman Mustafa ve Türkmen Meclisi başkanı Dr.Saadettin Ergeç katılmış olmakla bu münasebetle değerli birer konuşmada bulundular.Öte yandan (Neşat Medresi) salonunda yapılan sanat galerisi Dr. Ergeç ve sayın vali tarafından açılmıştır.

Irak Türkmen Cephesi başkanı sayın Faruk Abdullah Abdurrahman 23 Nisan günü kalabalık bir törenle Irak Türkmen Cephesinin yeni başkanlık binasını hizmete açtı. Törene Türkmen meclisi başkanı Dr.saadettin Ergeç, Türkmeneli partisi başkanı Riyaz sarıkahya, Türkmen milli partisi başkanı Mustafa Kemal Yayçılı ,Cephe üyeleri ve bir takım Türkmen meclisi üyeleri ve öteki yetkililer katılmıştır.

Kerkük'te yürütme komisyonu toplantısından sonra Musula dönmek isteyen Telafar yetkililerinden Dr.Ferik Sait , Musul Türkmen Cephesi il başkanı İhsan Abdullah güvenlik sorumlusu Azat Celal ve Türkmen Cephesinin Musul il sekreteri Ahmet arafat yolda meydana gelen trafik kazasında yaşamlarını yitirdiler.Ülkücü ve mücadele arkadaşlarımıza yüce tanrıdan merhamet aile bireylerine ve yakınlarına baş sağlığı dileriz.

Irak Türklerinin sesini dünyaya yansıtmak için (Türkmen sat) uydu Tv. Kanalı Irak Türkmen Cephesinin 9.yıl dönümü münasebetile kalabalık bir törenle hizmete açılmıştır.

Kerkük'te deneme çalışmalarına başlayan Türkmen Sat Irak Türkmenlerinin milli davasına, Kültür ve sanat yönlerine ışık tutarak sesimizi dünyaya yansıtacak.

Musul ve Telafar Türkmen Cephesi yetkililerinin trafik kazası sonucu yaşamını yitiren ülküdaşlarımızın ruhlarına Bağdatta Türkmen Kardeşlik ocağında bir Fatıha meclisi düzenlendi.Fatıha meclisine Irak Türkmen cephesi başkanı sayın Faruk Abdullah Abdurrahman ,Türkmeneli partisi başkanı Riyaz Sarıkahya,Türkmen Milli Partisi

başkanı Mustafa Kemal yayçılı ve Türkmen kardeşlik ocağı başkanı Dr.Aydın Halit, yönetim ve şure üyeleri katılmıştır.

Basın ve medya alanında başarılı olan ve Altun Köprü gazetesinin başyazarı genç medyacı Ali Ekrem üzücü bir olay sonucu yaşamını yitirdi.Yakınlarına dost ve akrabalarına ve meslek daşlarına başsağlığı dilerken kendisine Allahtan ramet dileriz.

Uzun süreden beri hastalıkla mücadele eden bayan şairemiz Leyla Merdan yakalandığı hastalıktan kurtulmayarak tanrının rahmetine kavuştu.Aile biryelerine ve Edebiyatçı topluluğuna baş sağlığı diler.Kendisine yüce tanrıdan rahmet .

Türkmenn kardeşlik ocağı genel merkezi onarım çalışmalarını tamamlamak üzere .Pek yakın günlerde kültürel , sosyal ve sanat çalışmalarına güvenle başlayacak.Toplumumuzun ve özgü olarak kültür ve sanat alanında çalışmaların katkısına gereksinim vardır.

